

Državno sudbeno vijeće

Starčević, Josipa

Undergraduate thesis / Završni rad

2018

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Polytechnic Nikola Tesla in Gospić / Veleučilište Nikola Tesla u Gospiću**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:107:177977>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-04-18**

Repository / Repozitorij:

[Polytechnic Nikola Tesla in Gospić - Undergraduate thesis repository](#)

Image not found or type unknown

VELEUČILIŠTE „NIKOLA TESLA“ U GOSPIĆU

Josipa Starčević

DRŽAVNO SUDBENO VIJEĆE

STATE JUDICIAL COUNCIL

Završni rad

Gospić, 2018.

VELEUČILIŠTE „NIKOLA TESLA“ U GOSPIĆU

Upravni odjel

Stručni Upravni studij

DRŽAVNO SUDBENO VIJEĆE

STATE JUDICIAL COUNCIL

Završni rad

Mentor:

dr.sc. Branislav Šutić, viši predavač

Student:

Josipa Starčević

JMBAG: 0296015195/14

Gospić, ožujak 2018.

I Z J A V A

Izjavljujem da sam završni rad pod naslovom "Državno sudbeno vijeće" izradila samostalno pod nadzorom i uz stručnu pomoć mentora dr.sc. Branislava Šutića, prof.v.šk., koristeći literaturu koja je navedena na kraju završnog rada.

Ime i prezime

(potpis studenta)

Veleučilište „Nikola Tesla“ u Gospiću

Upravni odjel

Gospić, 06.12. 2017.

Z A D A T A K

za završni rad

Pristupnici JOSIPI STARČEVIĆ MBS: 0296015195/14

Studentu stručnog Upravnog studija izdaje se tema završnog rada pod nazivom

DRŽAVNO SUDBENO VIJEĆE

Sadržaj zadatka : 1. Uvod

2. Sudbena vlast u Republici Hrvatskoj
3. Državno sudbeno vijeće
4. Povijesni prikaz razvoja institucije Državnog sudbenog vijeća
5. Komparativni prikaz - sudbena vijeća u zemljama Europe
6. Zaključak

Završni rad izraditi sukladno odredbama Pravilnika o završnom radu Veleučilišta „Nikola Tesla“ u Gospiću.

Mentor: Dr.sc. Branislav Šutić, prof.v.šk.
(ime i prezime)

zadano: 06.12.2017.,
(nadnevak)

(potpis)

Pročelnik odjela: Tomislav Lopac, predavač
(ime i prezime)

predati do: 05.03.2018.,
(nadnevak)

(potpis)

Student: Josipa Starčević
(ime i prezime)

primio zadatak: 06.12.2017.,
(nadnevak)

(potpis)

Dostavlja se:

- mentoru
- pristupniku

Sažetak

Državno sudbeno vijeće, u hrvatskom pravnom sustavu je posebno tijelo sudbene vlasti kojemu je u djelokrugu imenovanje, razrješenje sudaca te odlučivanje o njihovoj stegovnoj odgovornosti. U RH, u Zakonu o Državnom sudbenom vijeću iz 1993. i Ustavu iz 2000. god., prihvaćen je talijanski model. Vijeće je sastavljeno od istaknutih sudaca, državnih odvjetnika, odvjetnika i sveučilišnih profesora pravnih znanosti. Takav se sustav imenovanja sudaca u suvremenim demokratskim političkim sustavima općenito smatra poželjnim s motrišta načela diobe vlasti, tj. samostalnosti i neovisnosti sudbene vlasti u odnosu na izvršnu i zakonodavnu. Državno sudbeno vijeće ima 11 članova, koje Hrvatski sabor bira između navedenih kategorija pravnika, na razdoblje od 4 godine. Svi članovi Vijeća imaju imunitet i jamstva stabilnosti položaja.

Ključne riječi: Državno sudbeno vijeće, sudbena vlast, pravni sustav, sudac.

Abstract

The State Judicial Council, in the Croatian legal system, is a special body of the judicial authority, which is in the mandate of appointing, dismissing judges and deciding on their disciplinary responsibility. In the Republic of Croatia, in law about the State Judicial Council from 1993 and the Constitution from 2000, the Italian model was accepted. The council is composed of distinguished judges, state attorneys, attorneys, and university professors of legal sciences. Such a system of appointment of judges in modern democratic political systems is generally considered desirable from the point of view of the principle of the division of authority, ie independence of the judiciary in relation to executive and legislative. The State Judicial Council has 11 members, which the Croatian Parliament chooses between the above categories of lawyers for a period of 4 years. All Council members have immunity and stability of the position.

Key words: State Judicial Council, judicial authority, legal system, judge.

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. SUDBENA VLAST U REPUBLICI HRVATSKOJ	2
3. DRŽAVNO SUDBENO VIJEĆE – DSV	6
3.1. POJAM I ZAKONODAVNI OKVIR	8
3.2. NADLEŽNOST I POSTUPCI	10
3.2.1. POSTUPAK IMENOVANJA SUDACA	12
3.2.2. POSTUPAK RAZRJEŠENJA	13
3.2.3. STEGOVNI POSTUPCI	14
3.2.4. ODOBRENJE ZA PRITVARANJE, ODREĐIVANJE ISTRAŽNOG ZATVORA ILI ZA KAZNENI PROGON	16
3.3. DRŽAVNA ŠKOLA ZA PRAVOSUDNE DUŽNOSNIKE U RH	17
4. POVIJESNI PRIKAZ RAZVOJA INSTITUCIJE DSV	21
4.1. „RATNI“ POČECI I POSLIJERATNO RAZDOBLJE	21
4.2. DRŽAVNO SUDBENO VIJEĆE U REPUBLICI HRVATSKOJ U RAZDOBLJU 2000.-2010. GODINE	25
4.3. DRŽAVNO SUDBENO VIJEĆE U SVJETLU REFORMI OD 2010. GODINE DO DANAS	26
5. KOMPARATIVNI PRIKAZ - SUDBENA VIJEĆA U ZEMLJAMA EUROPE	30
5.1. POSTUPAK IMENOVANJA SUDACA U FRANCUSKOJ I SAVEZNOJ REPUBLICI NJEMAČKOJ	30
5.3. IMENOVANJE PREDSJEDNIKA SUDOVA U SLOVENIJI TE BOSNI I HERCEGOVINI	33
6. ZAKLJUČAK	37
LITERATURA	39
POPIS ILUSTRACIJA	41

1. UVOD

Državno sudbeno vijeće (dalje: DSV) je samostalno i neovisno tijelo koje osigurava samostalnost i neovisnost sudbene vlasti u Republici Hrvatskoj. DSV, u skladu s Ustavom i zakonom, samostalno odlučuje o imenovanju, napredovanju, premještanju, razrješenju i stegovnoj odgovornosti sudaca i predsjednika sudova, osim predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske. Odluke DSV donosi na nepristran način, a na temelju kriterija propisanih zakonom, te sudjeluje u osposobljavanju i usavršavanju sudaca i drugog pravosudnog osoblja. Državno sudbeno vijeće ima jedanaest članova, a čine ga sedam sudaca, dva sveučilišna profesora pravnih znanosti i dva saborska zastupnika, od kojih jedan iz redova oporbe. Članovi DSV biraju predsjednika između sebe na razdoblje od četiri godine i oni ne mogu biti birani za članove Državnoga sudbenog vijeća. Članom Državnoga sudbenog vijeća nitko ne može biti više od dva puta. Djelokrug, ustrojstvo, način izbora članova i način rada Državnoga sudbenog vijeća uređuju se Zakonom. Sjedište Državnog sudbenog vijeća je u Zagrebu. U ovom završnom radu, nakon uvodne cjeline, u drugoj cjelini rada govori se ukratko o sudbenoj vlasti u RH. Treća cjelina rada posvećena je Državnom sudbenom vijeću, o pojmu i zakonodavnom okviru, nadležnostima i postupcima, te o državnoj školi za pravosudne dužnosnike u RH. U četvrtoj cjelini dan je povijesni prikaz razvoja institucija DSV kroz tri etape. Komparativni prikaz sa nekim zemljama Europe prikazan je u petoj cjelini rada, dok je posljednja šesta cjelina zaključak na zadanu temu završnog rada.

2. SUDBENA VLAST U REPUBLICI HRVATSKOJ

*Ustavom Republike Hrvatske*¹ određeno je da se državna vlast temelji na načelu diobe vlasti na zakonodavnu, izvršnu i sudbenu.² Pritom je svatko dužan držati se Ustava i prava te poštovati pravni poredak Republike Hrvatske.³

Sudbenu vlast obavljaju sudovi na temelju Ustava i Zakona te na osnovi međunarodnih ugovora koji su dio pravnog poretka Republike Hrvatske. U Republici Hrvatskoj sudbenu vlast obavljaju prekršajni sudovi, općinski sudovi, županijski sudovi, trgovački sudovi, upravni sudovi, Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske, Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, Visoki upravni sud Republike Hrvatske i Vrhovni sud Republike Hrvatske.⁴

Tablica 1 – Sudovi Republike Hrvatske

Izvor: Vrhovni sud Republike Hrvatske, Sudbena vlast, <http://www.vsrh.hr>, (03.01.2018.)

¹*Ustav Republike Hrvatske (dalje: Ustav)*, NN 56/90, 135/97, 8/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 5/14

²Ustav, čl. 4.

³*Ibidem*, čl. 5.

⁴Vrhovni sud Republike Hrvatske, Sudbena vlast, <http://www.vsrh.hr>, (03.01.2018.)

Vrhovni sud republike hrvatske kao najviši sud, osigurava jedinstvenu primjenu zakona i ravnopravnost građana. Predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske sukladno Zakonu o sudovima predstavlja Vrhovni sud Republike Hrvatske, obavlja poslove sudske uprave i druge poslove određene zakonom, Sudskim poslovníkom, te Poslovníkom o radu Vrhovnog suda Republike hrvatske.⁵

Suce u Republici Hrvatskoj imenuje i razrješuje, te o njihovoj stegovnoj odgovornosti odlučuje Državno sudbeno vijeće (dalje: DSV). Državno sudbeno vijeće ima 11 članova koje iz reda istaknutih sudaca, odvjetnika i sveučilišnih profesora pravnih znanosti bira Hrvatski sabor. Od ukupnog broja članova Državnog sudbenog vijeća, njih sedam su iz reda sudaca.⁶

Sudačka dužnost je stalna.⁷ Za suca prekršajnog, općinskog, trgovačkog i upravnog suda može biti imenovana osoba koja je završila Državnu školu za pravosudne dužnosnike, dok za suca županijskog suda, Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske, Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske i Visokog upravnog suda Republike Hrvatske može biti imenovana osoba koja radi kao pravosudni dužnosnik najmanje 8 godina. Za suca Vrhovnog suda Republike Hrvatske može biti imenovana osoba koja je najmanje 15 godina radila kao pravosudni dužnosnik, isto toliko godina bila odvjetnik, javni bilježnik, sveučilišni profesor pravnih znanosti koji ima položen pravosudni ispit i najmanje 15 godina radnog iskustva nakon položenog pravosudnog ispita i ugledni pravnik s položenim pravosudnim ispitom i najmanje 20 godina radnog iskustva, koji se dokazao svojim stručnim radom na određenom pravnom području, kao i stručnim i znanstvenim radovima.⁸

Sudac će biti razriješen sudačke dužnosti ako to sam zatraži, ako trajno izgubi sposobnost obavljanja svoje dužnosti, ako bude osuđen za kazneno djelo koje ga čini nedostojnim za obavljanje sudačke dužnosti, zatim, ako u skladu sa zakonom, zbog počinjenog teškog stegovnog djela, tako odluči Državno sudbeno vijeće, te kada navrší 70 godina.⁹

⁵Šutić, B., Državno i političko uređenje Republike Hrvatske, Veleučilište Nikola Tesla u Gospiću, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb, 2011., str. 61.

⁶Vrhovni sud Republike Hrvatske, Sudbena vlast, <http://www.vsrh.hr.>, (03.01.2018.)

⁷Ibidem.

⁸Ibidem.

⁹Ibidem.

Suci, izuzev sudaca Vrhovnog suda Republike Hrvatske, ocjenjuju se u postupku imenovanja na drugi sud i kada se kandidiraju za predsjednika suda. Sudac ne smije pripadati ni jednoj političkoj stranci niti sudjelovati u njenim aktivnostima. Sudac ne smije obavljati drugu službu ili posao koji bi mogli utjecati na njegovu samostalnost, nepristranost ili neovisnost ili bi se umanjio njegov društveni ugled ili je inače nespojiv s obnašanjem sudačke dužnosti. Sudac je dužan zadržati za sebe sve što je doznao o strankama i njihovim pravima i obvezama i pravnim interesima u okviru obnašanja sudačke dužnosti, te čuvati tajnost svih podataka koji tijekom suđenja nisu bile predmetom javne rasprave. Sudac je dužan stalno se stručno usavršavati i sudjelovati u programima obrazovanja i usavršavanja.¹⁰

Predsjednika suda imenuje Državno sudbeno vijeće na vrijeme od 4 godine. Predsjednik suda ne može biti imenovan više od dva mandata uzastopce osim u sudovima s najviše pet sudaca. Predsjednik suda koji nije ponovno imenovan nastavlja obnašati sudačku dužnost na sudu u koju je imenovan za suca.¹¹

Temelji samostalnosti i neovisnosti sudbene vlasti u Republici Hrvatskoj, a shodno tome i posebno imenovanje sudaca, postavljeni su suglasno najvišim standardima uređenih pravnih poredaka Europske unije. Tako shodno Ustavu sudbenu vlast, koja je samostalna i neovisna, obavljaju sudovi, koji sude temeljem Ustava, Zakona, međunarodnih ugovora i drugih važećih izvora prava.¹² Pritom suci imaju imunitet u skladu sa zakonom,¹³ sudačka dužnost je stalna,¹⁴ te sudac ne može biti premješten protivno njegovoj volji osim u slučaju ukidanja suda ili preustroja suda u skladu sa zakonom.¹⁵

Isto tako, jedno od temeljnih prava svakog čovjeka i građanina, jest i pravo da zakonom ustanovljeni i nepristrani sud pravično i u razumnom roku odluči o njegovim pravima i obvezama, a koje pravo je ugrađeno kako u čl. 29. *Ustava*, tako i u čl. 4. st.1. *Zakona o*

¹⁰Ibidem.

¹¹Ibidem.

¹²Op.cit., Ustav, čl. 118.

¹³Ibidem., čl. 122. st. 1.

¹⁴čl. 123. st. 1.

¹⁵čl. 123. st. 6.

sudovima,¹⁶ kao i gotovo svim međunarodnim dokumentima kojima se uređuju temeljne slobode i prava čovjeka i građanina.

Osnovne smjernice za djelovanje sudbene vlasti na međunarodnoj razini podrobno i cjelovito dala je upravo *Univerzalna deklaracija o neovisnosti pravosuđa* iz 1983. godine tzv. „*Montrealska deklaracija*“.¹⁷

Međutim, ugradnja ustavnih određenja sudbene vlasti na zakonskoj razini ostavila je određene nedorečenosti i pravne praznine, koje su ponudile prostor podzakonskoj regulativi, te uzrokovale postupanje nadležnih državnih tijela koje pripadaju sudbenoj vlasti suprotno svrsi i prirodi načela propisanih Ustavom, kao i intenciji samog ustavotvorca.¹⁸

Navedeno stanje mnogi autori analiziraju kroz segmente djelokruga i načina rada Državnog sudbenog vijeća, s posebnim naglaskom na imenovanju sudaca te novine *Zakona o državnom sudbenom vijeću* o imenovanju sudaca u odnosu na ranije uređenje starog *Zakona o državnom sudbenom vijeću*, a uz prijedloge autora *de lege ferenda*. U izloženome, temelji samostalnosti i neovisnosti sudbene vlasti u Republici Hrvatskoj, a shodno tome i imenovanje predsjednika sudova, postavljeni su suglasno najvišim standardima uređenih pravnih poredaka Europske unije.¹⁹

¹⁶*Zakon o sudovima, pročišćeni tekst zakona, NN 28/13, 33/15, 82/15, 82/16, na snazi od 01.09.2015.*

¹⁷*Ova Deklaracija jednoglasno je prihvaćena na plenarnoj sjednici Prve svjetske konferencije o neovisnosti pravosuđa održanoj u Montrealu dana 10. lipnja 1983. godine.*

¹⁸Galiot, M., Čović, S., Imenovanje predsjednika sudova – i neka otvorena pitanja, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, god. 51, 2/2014., Split, 2014., str. 492.

¹⁹Op.cit., str. 474.

3. DRŽAVNO SUDBENO VIJEĆE – DSV

S ulaskom u 21. stoljeće Hrvatska je nastavila reformske napore i borbu za izgradnju sustava temeljenog na vladavini prava i načelu diobe vlasti. Daljnja izgradnja sudačke neovisnosti moguća je samo uz velike napore i vrlo sitnim koracima. Temelji neovisnosti sudbene vlasti u Republici Hrvatskoj u vezi s imenovanjem sudaca postavljeni su u skladu s najvišim svjetskim standardima. Suce imenuje tijelo Ustavom definirano kao samostalno i neovisno – *Državno sudbeno vijeće*, što je u usporedbi s ostalim državama veliki pomak u očuvanju neovisnosti pravosuđa. Pa tako, iako i u tim državama djeluje slično neovisno tijelo, njihova je uloga ponajprije savjetodavna.²⁰

DSV ima jedanaest članova, a čine ga sedam sudaca, dva sveučilišna profesora pravnih znanosti i dva saborska zastupnika od kojih je jedan iz redova oporbe. Članove Vijeća iz reda sudaca čine:²¹

- ⇒ dva suca Vrhovnog suda Republike Hrvatske,
- ⇒ dva suca županijskog suda,
- ⇒ dva suca općinskog suda,
- ⇒ jedan sudac specijaliziranog suda.

Članovi Vijeća biraju se na razdoblje od četiri godine, s time da članom Vijeća nitko ne može biti više od dva puta. Ako članu Vijeća dužnost prestane prije isteka vremena na koje je izabran, na njegovo se mjesto do isteka mandata Vijeća bira drugi član.²²

Izbore za članove Vijeća iz reda sudaca provodi Povjerenstvo za izbor članova Vijeća (dalje: Povjerenstvo), kandidacijski odbori i izborni odbori. Povjerenstvo ima pet članova, od kojih

²⁰Radoja, Knol, K., Osiguranje neovisnosti pravosuđa kroz institut imenovanja sudaca, Pravni fakultet Sveučilišta u Osijeku, Osijek, 2013., str. 167.

²¹Zakon o Državnom sudbenom vijeću (dalje: ZDSV), NN 116/10, 57/11, 130/11, 13/13, 28/13, 82/15, čl. 4. st. 1.-2.

²²Ibidem, čl. 5.

se dva imenuju od sudaca Vrhovnog suda Republike Hrvatske, jedan od sudaca Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, jedan od sudaca Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske i jedan od sudaca Visokog upravnog suda Republike Hrvatske.²³

Povjerenstvo za izbor članova Vijeća:²⁴

- ⇒ imenuje članove kandidacijskih i izbornih odbora te daje upute za njihov rad,
- ⇒ određuje dan, mjesto i vrijeme održavanja glasovanja u postupku kandidature,
- ⇒ brine se o zakonitoj provedbi za izbore članova Vijeća,
- ⇒ određuje biračka mjesta na sudovima,
- ⇒ na temelju pravovaljanih prijedloga objavljuje liste za izbor članova Vijeća,
- ⇒ utvrđuje rezultate izbora za članove Vijeća i objavljuje ih u „Narodnim novinama“.

U Švedskoj kao neovisno djeluje tijelo nadležno za administrativne poslove *Domstolsverket* te *Domarnämnden*, koji ima isključivo savjetodavnu ulogu u vezi s imenovanjem sudaca, a Vlada, koja donosi odluku o imenovanju, nije vezana njegovim prijedlozima.²⁵

U Francuskoj *Conseil Supérieur de la Magistrature* predlaže za imenovanje suce Kasacijskog suda, predsjednika žalbenog suda i predsjednika visokog suda, a za imenovanje ostalih sudaca daje svoje mišljenje na prijedloge ministra pravosuđa. Konačno imenovanje vrši predsjednik Republike. U Sloveniji svoj prijedlog o kandidatu *Sodni svet* dostavlja Narodnoj skupštini, koja donosi odluku o imenovanju suca na dužnost.²⁶

Hrvatski je sabor 2010. godine donio *Strategiju reforme pravosuđa za razdoblje od 2011. do 2015. godine*,²⁷ te 2012. godine revidiranu *Strategiju za razdoblje 2013.- 2018. godine*²⁸ s

²³Ibidem., čl. 6. i 7. st. 1.

²⁴čl. 8.

²⁵Op.cit., Radoja, Knol, K., Osiguranje neovisnosti pravosuđa kroz institut imenovanja sudaca, Pravni fakultet Sveučilišta u Osijeku, Osijek, 2013., str. 167.

²⁶Ibidem.

²⁷*Strategija reforme pravosuđa, za razdoblje od 2011. do 2015. godine*, Narodne novine broj 145/10

²⁸*Strategija razvoja pravosuđa, za razdoblje od 2013. do 2018. godine*, Narodne novine broj 144/12

ciljem ostvarenja najviših europskih standarda u pogledu neovisnosti, nepristranosti, stručnosti i učinkovitosti pravosuđa.²⁹

U procesu ispunjavanja uvjeta za pristupanje EU-u, pravosudni sustav RH doživio je velik broj zakonodavnih izmjena, no neke od njih trenutačno možda predstavljaju prevelik skok, na koji još nismo spremni. *Udruga hrvatskih sudaca i Udruga hrvatskih sudskih savjetnika i vježbenika* pokrenule su pitanje (ne)ustavnosti *Zakona o sudovima, Zakona o Državnom sudbenom vijeću i Zakona o Pravosudnoj akademiji* zajedničkim podnošenjem prijedloga za ocjenu suglasnosti s Ustavom 22. siječnja 2010., a zatim 8. veljače 2012. i dopunom tog prijedloga.³⁰

Ustavni sud Republike Hrvatske do danas nije donio odluku o navedenom prijedlogu. Njegovo žurno postupanje u ovom slučaju bilo bi iznimno važno jer pojedinim osporavanim odredbama navedenih zakona, koje su stupile na snagu 1. siječnja 2013.,³¹ određene kategorije pravosudnih djelatnika gube značajna prava, koja su po do sada važećim zakonima valjano stekli.

3.1. POJAM I ZAKONODAVNI OKVIR

Državno sudbeno vijeće (dalje: DSV) je samostalno i neovisno tijelo koje osigurava samostalnost i neovisnost sudbene vlasti u Republici Hrvatskoj. Djelokrug, ustrojstvo, način izbora članova i način rada Državnoga sudbenog vijeća uređen je *Ustavom RH, Zakonom o Državnom sudbenom vijeću i Poslovníkom Državnog sudbenog vijeća*.³²

Državno sudbeno vijeće, u skladu s Ustavom i Zakonom, samostalno odlučuje o imenovanju, napredovanju, premještanju, razrješenju i stegovnoj odgovornosti sudaca i predsjednika

²⁹Op.cit., Radoja, Knol, K., Osiguranje neovisnosti pravosuđa kroz institut imenovanja sudaca, Pravni fakultet Sveučilišta u Osijeku, Osijek, 2013., str. 167.

³⁰Ibidem.

³¹Ibidem.

³²*Poslovník Državnog sudbenog vijeća, donešen 14. listopada 2015. na temelju članka 47. Zakona o Državnom sudbenom vijeću („Narodne novine” broj 116/10, 57/11, 130/11, 13/13 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske broj U-I-5991/2012, 28/13 i 82/15)*

sudova, osim predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske.³³ Spomenute odluke Državno sudbeno vijeće donosi na nepristran način, a na temelju kriterija propisanih zakonom.

Državno sudbeno vijeće sudjeluje u osposobljavanju i usavršavanju sudaca i drugog pravosudnog osoblja. Državno sudbeno vijeće ima jedanaest članova, a čine ga sedam sudaca, dva sveučilišna profesora pravnih znanosti i dva saborska zastupnika, od kojih jedan iz redova oporbe. Članovi Državnoga sudbenog vijeća biraju predsjednika između sebe. Predsjednici sudova ne mogu biti birani za članove Državnoga sudbenog vijeća. Članovi Državnoga sudbenog vijeća biraju se na razdoblje od četiri godine,³⁴ s tim da članom Državnoga sudbenog vijeća nitko ne može biti više od dva puta.

U okviru navedenog ustavnog uređenja, djelokrug, ustrojstvo, način izbora članova i način rada DSV, normiran je bio prvotno starim Zakonom o državnom sudbenom vijeću iz 1993. godine, a nakon 21. listopada 2010. godine odredbama novog ZDSV.³⁵

Posebnim samostalnim i neovisnim tijelom, koje je isključivo, među ostalim, nadležno i za imenovanje, razrješenje, stegovnu odgovornost te unaprijeđenje sudaca, načelno i više u normativnom smislu su „*udareni*“ temelji neovisnosti i samostalnosti sudbene vlasti u Republici Hrvatskoj.³⁶

U tom smislu, naše pravno uređenje ni u čemu ne zaostaje za komparativnim uzorima zapadnoeuropskog *Conseil Supérieur de la Magistrature* u Francuskoj, civilizacijskog kruga *Consiglio Superiore della Magistratura* u Italiji, *Consejo general del Poder Judicial* u Španjolskoj, austrijsko strukovno Vijeće – *Gerichtshof*, njemačka strukovna Vijeća – *Richterwahlausschüsse*.³⁷

³³Op.cit., Ustav čl. 124. st. 2.

³⁴Ibidem., čl. 124. st. 7.

³⁵Galiot M., Getoš A.M., Novote u imenovanju sudaca, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, god. 50, 1/2013., Split, 2013., str. 21.

³⁶Op.cit., Galiot, M., Čović, S., Imenovanje predsjednika sudova – i neka otvorena pitanja, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, god. 51, 2/2014., Split, 2014., str. 475.-476.

³⁷Op.cit., Galiot M., Getoš A.M., Novote u imenovanju sudaca, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, god. 50, 1/2013., Split, 2013., str. 21.

Pritom, detaljnija i detaljnija razrada načina rada Državnog sudbenog vijeća, osobito u pogledu načina izbora predsjednika i zamjenika predsjednika Vijeća, sazivanja i rada sjednice Vijeća, javnosti rada, načinu glasovanja i odlučivanja u Vijeću, postupku odlučivanja o odobrenju za pritvaranje i pokretanje kaznenog postupka protiv suca i unutarnjem ustrojstvu i načinu rada tajništva Vijeća i njegovih službi, a u okviru podzakonske regulative, dana je u *Poslovniku Državnog sudbenog vijeća*, donesenog na temelju ovlasti iz čl. 47.³⁸ novog ZDSV.

Državno sudbeno vijeće Republike Hrvatske postalo punopravni član *European Networks of Councils for the Judiciary* (dalje: *ENCJ*).³⁹ Na Generalnoj skupštini *European Networks of Councils for the Judiciary* – *ENCJ*, održanoj u Haagu (Nizozemska) od 3. do 5. lipnja 2015. godine Državno sudbeno vijeće Republike Hrvatske postalo je punopravni član navedene mreže.⁴⁰

ENCJ trenutno ima 22 punopravna člana i 15 promatrača,⁴¹ a cilj ove mreže je da promovira neovisnost i odgovornost pravosudnih sistema u Europskoj uniji, ali i šire u Europi, da promovira efikasno i kvalitetno pravosuđe i jačanje povjerenje između sudaca i drugih pravosudnih tijela. Isto tako ENCJ promovira dobru praksu pravosudnih sustava u Europi, vodeći računa o specifičnostima svake pojedine zemlje.

3.2. NADLEŽNOST I POSTUPCI

Novim ZDSV iz 2010. značajno je proširen djelokrug rada DSV u koji spada:⁴²

- ⇒ imenovanje sudaca,
- ⇒ imenovanje i razrješenje predsjednika sudova,

³⁸(1)Vijeće donosi poslovnik o radu kojim se uređuje način rada Vijeća te unutarnje ustrojstvo i način rada tajništva i njegovih službi.(2)Poslovnik o radu Vijeće donosi većinom od najmanje osam glasova svojih članova.(3)Poslovnik o radu objavljuje se na internetskoj stranici Vijeća.

³⁹European Networks of Councils for the Judiciary - NCJ je tijelo koje ujedinjuje sve vijeća za pravosuđe država članica EU i predstavlja ih u EU. ENCJ je formalno osnovan 2004. godine i međunarodna je neprofitna udruga sukladno belgijskom zakonu.

⁴⁰Državno sudbeno vijeće, Državno sudbeno vijeće Republike Hrvatske postalo punopravni član European Networks of Councils for the Judiciary, <http://www.dsv.pravosudje.hr.>, (08.01.2018.)

⁴¹Ibidem.

⁴²Op.cit., ZDSV čl. 42. st. 1.

- ⇒ odlučivanje o imunitetu sudaca,
- ⇒ premještaj sudaca,
- ⇒ vođenje stegovnog postupka i odlučivanje o stegovnoj odgovornosti sudaca,
- ⇒ odlučivanje o razrješenju sudaca,
- ⇒ sudjelovanje u osposobljavanju i usavršavanju sudaca i sudskih službenika,
- ⇒ donošenje Metodologije izrade ocjene sudaca,
- ⇒ vođenje osobnih očevidnika sudaca,
- ⇒ vođenje i kontrola imovinskih kartica sudaca.

Pritom, predsjednik DSV predstavlja Vijeće, saziva i predsjedava sjednicama Vijeća, predlaže dnevni red sjednica, objavljuje rezultate glasovanja, potpisuje akte koje donosi Vijeće, skrbi o izvršenju odluka Vijeća, te obavlja i druge poslove određene zakonom i podzakonskim aktima, posebno propisanim Poslovnikom DSV. Shodno ZDSV Državno sudbeno vijeće odlučuje na sjednicama većinom glasova svih članova Vijeća ako se ZDSV drugačije ne propiše.⁴³

Državno sudbeno vijeće *nije nadležno*:⁴⁴

- ⇒ po službenoj dužnosti, a niti po zahtjevu drugih pravnih subjekata, pokretati stegovne postupke protiv sudaca. Stegovni postupak se pokreće zahtjevom za provođenje stegovnog postupka. Ovlašteni podnositelji zahtjeva su: predsjednik suda ili osoba ovlaštena za obavljanje poslova sudske uprave u sudu u kojem sudac obnaša sudačku dužnost, predsjednik neposredno višeg suda, predsjednik Vrhovnog suda RH, nadležno sudačko vijeće i ministar nadležan za poslove pravosuđa,
- ⇒ za rješavanje po predstavkama i pritužbama sudionika postupaka pred sudovima, niti izvan stegovnog postupka preispitivati rad sudaca,
- ⇒ za primanje kaznenih prijava, za vođenje kaznenih postupaka i za odlučivanje u tim postupcima,
- ⇒ za odlučivanje o izuzećima sudaca i o delegaciji drugih sudova.

⁴³čl. 43. – 44.

⁴⁴Državno sudbeno vijeće, Nadležnost, <http://www.dsv.pravosudje.hr/index.php/dsv/nadleznosti>, (04.01.2018.)

3.2.1. POSTUPAK IMENOVANJA SUDACA

Svi suci u Republici Hrvatskoj, u pravilu, su profesionalci kojima je obavljanje sudačke dužnosti glavno i jedino zanimanje koje ostvaruju u radnom odnosu.⁴⁵ Da bi netko mogao biti imenovan sucem u RH, mora ispunjavati određene zakonom propisane opće i posebne uvjete. Opći uvjeti za izbor suca određeni su odredbom čl. 48. ZDSV koji kaže:

Za suca može biti imenovan državljanin Republike Hrvatske koji ima završen sveučilišni diplomski studij prava i položen pravosudni ispit, radno iskustvo u skladu s ovim Zakonom, stručnu sposobnost i iskazane radne sposobnosti,

dok su posebni uvjeti propisani odredbama čl. 49. do 51. ZDSV.

Državno sudbeno vijeće je nadležno za imenovanja sudaca u Republici Hrvatskoj. Oglas o slobodnim sudačkim radnim mjestima Državno sudbeno vijeće objavljuje u "Narodnim novinama", a po potrebi i na drugi način, a sadrži poziv kandidatima da u roku koji ne smije biti kraći od 15 dana a niti dulji od 30 dana, podnesu prijavu s dokazima o ispunjavanju uvjeta propisanih za imenovanje suca kao i podatke o svom radu.⁴⁶

Kada sudac podnosi prijavu na oglas o slobodnom mjestu suca, Vijeće će od nadležnog sudačkog vijeća zatražiti ocjenu obnašanja sudačke dužnosti. Na temelju ukupnog broja bodova utvrđenog ocjenom obnašanja sudačke dužnosti i razgovora na kojem se može ostvariti najviše 20 bodova, Vijeće sastavlja listu prvenstva kandidata te donosi Odluku o imenovanju. Odluka Vijeća o imenovanju sudaca mora biti utemeljena na ukupno ostvarenom broju bodova i utvrđenoj listi prvenstva kandidata i objavljuje se na internetskim stranicama Vijeća.⁴⁷

Kada Vijeće za suca imenuje kandidate koji su završili Državnu školu za pravosudne dužnosnike izbor mora biti utemeljen na završnoj ocjeni koju su kandidati ostvarili u

⁴⁵Op.cit., Galot M., Getoš A.M., Novote u imenovanju sudaca, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, god. 50, 1/2013., Split, 2013., str. 26.

⁴⁶Op.cit., ZDSV čl. 53.

⁴⁷Ibidem, čl. 55.

Državnoj školi i ostvarenim bodovima na razgovoru. Prije stupanja na dužnost sudac daje prisegu pred predsjednikom Vijeća ili članom Vijeća kojeg odredi.⁴⁸

Pripadnici nacionalnih manjina kada podnose prijavu na objavljeno slobodno sudačko mjesto imaju se pravo pozivati na svoja prava koja im pripadaju sukladno odredbama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.⁴⁹

3.2.2. POSTUPAK RAZRJEŠENJA

Državno sudbeno vijeće je nadležno odlučivati o razrješenju sudaca, a razriješiti će se u slučajevima:⁵⁰

- ⇒ ako to sam zatraži - zahtjev se podnosi Vijeću putem predsjednika suda u kojem taj sudac obnaša sudačku dužnost,
- ⇒ ako trajno izgubi sposobnost obnašanja svoje dužnosti što se utvrđuje na temelju pravomoćne odluke suda o oduzimanju poslovne sposobnosti ili na temelju pravomoćne odluke nadležnog tijela da su tjelesna i duševna svojstva takva da onemogućavaju obavljanje sudačke dužnosti. Ako iz ponašanja suca ili njegovog odnosa prema radu proizlazi sumnja na trajni gubitak sposobnosti za obnašanje sudačke dužnosti, Vijeće može samostalno ili na prijedlog predsjednika suda odrediti da se sudac podvrgne liječničkoj prosudbi tjelesnih i duševnih sposobnosti,
- ⇒ ako bude osuđen za kazneno djelo koje ga čini nedostojnim obavljanja sudačke dužnosti,
- ⇒ ako u skladu sa zakonom, zbog počinjenog teškog stegovnog djela, tako odluči Vijeće,
- ⇒ kad navršši sedamdeset godina života.

Prijedlog Vijeću za pokretanje postupka za razrješenje podnosi predsjednik suda, predsjednik neposredno višeg suda, predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske ili nadležno sudačko vijeće.⁵¹ Sjednice Vijeća na kojima se odlučuje o razrješenju sudaca nisu javne. Na zahtjev

⁴⁸Ibidem.

⁴⁹Op.cit., ZDSV čl. 50. st. 2.

⁵⁰Op.cit., Državno sudbeno vijeće, Nadležnost, <http://www.dsv.pravosudje.hr/index.php/dsv/nadleznosti>, (04.01.2018.)

⁵¹Op.cit., ZDSV čl. 77. st. 4.

suca protiv kojeg se vodi postupak Vijeće može održati javnu sjednicu. Sucu čije se razrješenje predlaže mora biti omogućeno izjašnjenje o prijedlogu za razrješenje. Odluku o razrješenju Vijeće donosi većinom glasova svih članova i odluka mora biti obrazložena.⁵²

Sucu prestaje sudačka dužnost po sili zakona u sudu u koji je imenovan.⁵³

- ⇒ danom stupanja na službu u drugi sud, odnosno pravosudno ili državno tijelo, ili
- ⇒ smrću.

Rješenje kojim se utvrđuje nastupanje ovih okolnosti donosi Vijeće na prijedlog predsjednika suda u kojem je sudac obnašao dužnost.

3.2.3. STEGOVNI POSTUPCI

Državno sudbeno vijeće vodi stegovne postupke samo na zahtjev ovlaštenih podnositelja i u tim slučajevima odlučuje o stegovnoj odgovornosti sudaca.

Stegovni postupak se pokreće zahtjevom za provođenje stegovnog postupka. Ovlašteni podnositelji zahtjeva su predsjednik suda ili osoba ovlaštena za obavljanje poslova sudske uprave u sudu u kojem sudac obnaša sudačku dužnost, predsjednik neposredno višeg suda, predsjednik Vrhovnog suda RH, nadležno sudačko vijeće i ministar nadležan za poslove pravosuđa.⁵⁴

Sudac odgovara za sljedeća stegovna djela, propisana Zakonom o Državnom sudbenom vijeću:⁵⁵

- ⇒ neuredno obnašanje sudačke dužnosti,
- ⇒ nepostupanje po odluci donesenoj u postupku za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku,

⁵²Ibidem., čl. 79.

⁵³čl. 76.

⁵⁴čl. 67.

⁵⁵čl. 62. st. 1.

- ⇒ obnašanje službe, poslova ili djelatnosti nespojivih sa sudačkom dužnošću,
- ⇒ izazivanje poremećaja u radu suda koji znatno utječu na djelovanje sudbene vlasti,
- ⇒ povreda službene tajne u svezi s obnašanjem sudačke dužnosti,
- ⇒ nanošenje štete ugledu suda ili sudačke dužnosti na drugi način,
- ⇒ nepodnošenje imovinske kartice ili neistinito prikazivanje podataka u imovinskoj kartici i
- ⇒ nepodvrgavanje prosudbi tjelesnih i duševnih svojstava radi ocjene sposobnosti za obnašanje sudačke dužnosti

Stegovni postupak za neuredno obnašanje sudačke dužnosti pokrenuti će se osobito:⁵⁶

- ⇒ ako sudac bez opravdanog razloga ne izrađuje i ne otprema sudske odluke,
- ⇒ ako je sudačko vijeće ocijenilo rad suca ocjenom nezadovoljavajuće obnaša sudačku dužnost,
- ⇒ ako je bez opravdanog razloga broj odluka koje je sudac donio u jednogodišnjem razdoblju bitno ispod broja odluka utvrđenih Okvirnim mjerilima za rad sudaca i
- ⇒ ako sudac u rješavanju predmeta bez opravdanog razloga bitno odstupa od redoslijeda njihovog zaprimanja u sudu, odnosno ne vodi računa o njihovoj hitnosti.

Za počinjena stegovna djela mogu se izreći sljedeće stegovne kazne:⁵⁷

- ⇒ ukor,
- ⇒ novčana kazna do jedne trećine plaće ostvarene u prethodnom mjesecu u vremenu od jednog do tri mjeseca,
- ⇒ novčana kazna do jedne trećine plaće ostvarene u prethodnom mjesecu u vremenu od četiri do šest mjeseci ili
- ⇒ novčana kazna do jedne trećine plaće ostvarene u prethodnom mjesecu u vremenu od sedam do dvanaest mjeseci i
- ⇒ razrješenje od dužnosti.

⁵⁶Ibidem, čl. 62. st. 3.

⁵⁷čl. 63. st. 1.

Stegovni postupak ne smije pokrenuti nakon jedne godine od saznanja za počinjeno stegovno djelo i počinitelja, odnosno tri godine od počinjenog stegovnog djela. Ako stegovno djelo povlači kaznenu odgovornost, stegovni postupak smije se pokrenuti u vremenu u kojem zastarijeva pokretanje kaznenog postupka, pod uvjetom da je taj postupak pokrenut. Ako je stegovni postupak pokrenut unutar zastarnog roka na njih se ne primjenjuje objektivni zastarni rok što znači da postupci moraju biti dovršeni odlukom o postojanju ili nepostojanju stegovne odgovornosti suca. Izvršenje stegovne kazne zastarijeva za godinu dana od njezine pravomoćnosti.⁵⁸

Vijeće može za pojedine stegovne postupke imenovati posebno stegovno vijeće koje će provesti postupak, utvrditi činjenice i obrazložiti utvrđene činjenice pred Vijećem. Dva člana stegovnog vijeća moraju biti suci, a predsjednik Stegovnog vijeća mora biti najmanje sudac suda istog stupnja kao i sudac protiv kojeg se vodi stegovni postupak.

Vijeće može za pojedine stegovne postupke imenovati istražno povjerenstvo iz redova sudaca redovnih i specijaliziranih sudova, koje će utvrditi činjenice i obrazložiti ih tijekom postupka pred Vijećem. Stegovni postupak provodi se, odgovarajućom primjenom odredbi Zakona o kaznenom postupku, ako Zakonom o državnom sudbenom vijeću drugačije nije određeno. Ročišta Stegovnog vijeća i sjednice Vijeća na kojima se odlučuje o stegovnoj odgovornosti sudaca, nisu javne. Na zahtjev suca protiv kojeg se vodi stegovni postupak Vijeće može održati javnu sjednicu. Odluku o stegovnoj odgovornosti donosi Vijeće većinom glasova svih članova Vijeća.⁵⁹

3.2.4. ODOBRENJE ZA PRITVARANJE, ODREĐIVANJE ISTRAŽNOG ZATVORA ILI ZA KAZNENI PROGON

Suci imaju imunitet sukladno Ustavu Republike Hrvatske i Zakonu o sudovima. Sudac ne može biti pozvan na odgovornost za izraženo mišljenje ili glasovanje pri donošenju sudske odluke, osim ako se radi o kršenju zakona od strane suca koje je kazneno djelo.⁶⁰ Sudac ne

⁵⁸čl. 65. st. 1.-4.

⁵⁹čl. 66. st. 3.

⁶⁰Op.cit., Državno sudbeno vijeće, Postupci, <http://www.dsv.pravosudje.hr/index.php/dsv/nadleznosti>, (04.01.2018.)

može u postupku pokrenutom zbog kaznenog djela učinjenog u obavljanju sudačke dužnosti biti pritvoren niti mu može biti određen istražni zatvor bez odobrenja Državnog sudbenog vijeća.⁶¹ Iznimno, sudac smije biti pritvoren ili mu može biti određen istražni zatvor bez odobrenja Državnog sudbenog vijeća ako je zatečen u činjenju kaznenog djela počinjenog u obavljanju sudačke dužnosti za koje je propisana kazna zatvora u trajanju duljem od pet godina. O tome se izvješćuje predsjednik Državnog sudbenog vijeća.

Za kaznena djela za koja se postupak pokreće po privatnoj tužbi, prijedlogu ili se radi o preuzimanju kaznenog progona od strane oštećenika, kazneni postupak protiv suca ne može se pokrenuti niti voditi bez odobrenja Državnog sudbenog vijeća. Sjednice Vijeća na kojima se odlučuje o odobrenju za pritvaranje, određivanje istražnog zatvora ili za pokretanje kaznenog postupka, nisu javne. Na zahtjev suca protiv kojeg se vodi postupak Vijeće može održati javnu sjednicu.⁶²

3.3. DRŽAVNA ŠKOLA ZA PRAVOSUDNE DUŽNOSNIKE U RH

Državna škola za pravosudne dužnosnike (u daljnjem tekstu: Škola) organizira se kao ustrojstvena jedinica u sastavu Pravosudne akademije, osnovane *Zakonom o Pravosudnoj akademiji* (dalje: ZPA).⁶³ U Školi će kandidati stjecati znanje i vještinu za samostalno, odgovorno, neovisno i nepristrano obnašanje pravosudne dužnosti. *Postupak upisa kandidata za suce u Školu provodi Državno sudbeno vijeće.*

Savjetnici na sudovima i državnim odvjetništvima u Hrvatskoj koji budu sukladno ZPA primljeni u Školu ostaju i dalje na radu u tim pravosudnim tijelima kao viši savjetnici, dok kandidati koji su primljeni u Školu, a nisu savjetnici u pravosudnim tijelima, danom prijama u Školu zasnivaju radni odnos kao viši savjetnici na sudovima, odnosno u državnim odvjetništvima, u koje ih rasporedi *Državno sudbeno vijeće*, odnosno Državno odvjetničko vijeće ovisno o slobodnim mjestima. Natječaj raspisuje Upravno vijeće Akademije za prijam kandidata u Školu jedanput godišnje, na temelju plana potrebnoga broja sudaca i zamjenika

⁶¹Ibidem.

⁶²Ibidem.

⁶³*Zakon o Pravosudnoj akademiji (dalje: ZPA), pročišćeni tekst zakona, NN 153/09, 127/10, 82/15, na snazi od 01.09.2015.*

državnih odvjetnika, a mogu se prijaviti osobe koje imaju hrvatsko državljanstvo i položen pravosudni ispit.

Temeljem ZPA na natječaj za prijam u Školu mogu se javiti kandidati koji imaju hrvatsko državljanstvo i imaju položen pravosudni ispit.⁶⁴ Kandidati za upis u Školu pristupaju pismenoj provjeri znanja i sposobnosti koju provodi Povjerenstvo za provedbu natječaja. Pismenom provjerom znanja i sposobnosti provjerava se pravno znanje te opće znanje kandidata.⁶⁵

Svi kandidati koji na pismenoj provjeri znanja i sposobnosti ostvare najmanje 156 bodova pozivaju se na razgovor s Povjerenstvom za provedbu natječaja. Na razgovoru se ocjenjuje:⁶⁶

- ⇒ motiviranost kandidata za rad u pravosuđu,
- ⇒ sposobnost za pregovaranje i mirenje,
- ⇒ sposobnost za rješavanje sukoba i donošenje odluka,
- ⇒ spremnost na suradnju,
- ⇒ osjećaj za pravdu,
- ⇒ odgovorno obnašanje vlasti,
- ⇒ socijalno razumijevanje.

Nakon ocjenjivanja razgovora Povjerenstvo za provedbu natječaja utvrđuje listu prvenstva za upis u Školu. Lista prvenstva utvrđuje se na temelju zbroja bodova koje su kandidati ostvarili na pismenoj provjeri znanja i sposobnosti te na razgovoru. Broj bodova ostvarenih na pismenoj provjeri znanja i sposobnosti može iznositi najviše 240 u ukupnom zbroju bodova, a broj bodova ostvarenih na razgovoru najviše 60 u ukupnom zbroju bodova.⁶⁷ Lista prvenstva objavljuje se na internetskim stranicama Akademije. U Školu se primaju kandidati prema redoslijedu na listi prvenstva, do popune predviđenog broja kandidata. Ako na listi prvenstva kandidati imaju isti broj bodova, prednost ima kandidat koji sukladno odredbama posebnog zakona ostvaruje pravo prednosti. Na temelju utvrđene liste prvenstva Akademija donosi

⁶⁴ZPA čl. 24.

⁶⁵Ibidem, čl. 26.

⁶⁶čl. 28.

⁶⁷čl. 29. st. 3.

odluku o upisu kandidata. Protiv odluke o upisu kandidati imaju pravo pokrenuti upravni spor.⁶⁸

Stručno usavršavanje za pravosudne dužnosnike traje jednu godinu, a završni se ispit polaže pred Povjerenstvom za polaganje završnog ispita u Državnoj školi za pravosudne dužnosnike (dalje: Povjerenstvo za polaganje završnog ispita).⁶⁹

Kada DSV za suca imenuje kandidate koji su završili Školu, izbor mora biti utemeljen na završnoj ocjeni koju su u njoj kandidati ostvarili.

Novosti su izazvale velike nedoumice kod sadašnjih sudskih savjetnika jer bi im zakon mogao zatvoriti vrata i onemogućiti da ikad postanu suci. Tako se spornom odredbom čl. 51/1. ZDSV-a, koja se primjenjuje od 1. siječnja 2013., propisuje da se za suca prekršajnog, općinskog, trgovačkog i upravnog suda može imenovati osoba koja je završila Školu.⁷⁰ Tom se odredbom, koja se retroaktivno primjenjuje, stavljaju u lošiji položaj sve osobe koje su do dana stupanja na snagu navedene odredbe stekle uvjete da se kandidiraju na mjesto suca prema dosadašnjim propisima temeljem kojih su imenovani i brojni sadašnji suci.

Naime, dosadašnji uvjeti koje su kandidati za suce morali ispunjavati temeljili su se na dosad ostvarenom stupnju obveznog obrazovanja - završen pravni fakultet, položen pravosudni ispit te, pored toga, određene godine ostvarenog staža na odgovarajućim pravničkim poslovima. Novim se odredbama ti uvjeti u potpunosti zanemaruju te se isključuje izbor sudaca na temelju kriterija kvalitete i rezultata dosadašnjeg rada.⁷¹

Kandidati koji nisu suci moraju pristupiti provjeri znanja pred *Državnim sudbenim vijećem*, u čemu se očituje nejednakost položaja sudskih savjetnika i već imenovanih sudaca u postupku imenovanja kandidata za suce. Stoga je *de lege ferenda* prijedlog da se od navedene odredbe

⁶⁸čl. 29. st. 6.

⁶⁹čl. 33.

⁷⁰Op.cit., Radoja, Knol, K., Osiguranje neovisnosti pravosuđa kroz institut imenovanja sudaca, Pravni fakultet Sveučilišta u Osijeku, Osijek, 2013., str. 165.

⁷¹Ibidem.

izuzmu kandidati koji su položili pravosudni ispit i stekli uvjete za imenovanje prije stupanja na snagu izmjene ZDSV-a.⁷²

U svezi s tim, Udruga sudskih savjetnika zajedno s Udrugom hrvatskih sudaca Ustavnom je sudu podnijela i prijedlog u siječnju 2010. te izmijenjen prijedlog u veljači 2012. za ocjenu ustavnosti niza odredaba *Zakona o Državnom sudbenom vijeću, Zakona o sudovima i Zakona o Pravosudnoj akademiji*, ponajprije zbog povrede načela vladavine prava.⁷³

Optimalno bi u svakom slučaju bilo unaprijediti postojeći sustav, a ne izmišljati jedan sasvim novi, u potpunosti neusklađen s dosadašnjom praksom, a povrh svega i iznimno skup za provođenje. Sudski su savjetnici radili na konkretnim slučajevima te pod nadzorom sudaca, vodili postupke, utvrđivali činjenice i objavljivali odluke, čime je omogućeno rješavanje velikog broja predmeta u sudovima te smanjenje broja neriješenih predmeta.

Usavršavanje budućih sudaca treba i dalje biti temeljeno na stručnom radu u praksi kroz sudsko vježbeništvo i savjetništvo, a ne na teoretskom i simuliranom radu. Novim se sustavom napušta i specijalizacija sudaca za određena područja, npr. kazneno, građansko i dr., jer se kandidati neće moći prijavljivati na mjesta koja ih zanimaju, nego će biti raspoređivani na bilo koji sud u kojem ima slobodnih sudačkih mjesta.⁷⁴ Izmjenama bi sadašnji sudski savjetnici mogli posve izgubiti motivaciju, budući da njihov radni staž na sudu više neće biti relevantan, nego će biti stavljeni u jednak položaj kao i ostali polaznici Škole. Osim za njih, Škola će biti obvezna i za sve ostale koji žele postati suci - sveučilišni profesori, odvjetnici i ostali pravnici.

⁷²Ibidem.

⁷³Ibidem.

⁷⁴Ibidem.

4. POVIJESNI PRIKAZ RAZVOJA INSTITUCIJE DSV

4.1. „RATNI“ POČECI I POSLIJERATNO RAZDOBLJE

Na putu ostvarenja sudbene vlasti kao neovisne i nepristrane institucije veliku je važnost imala odredba Ustava koja djelatnost imenovanja i razrješenja sudaca povjerava posebnom tijelu - *Državnom sudbenom vijeću*, koje je za tu djelatnost isključivo nadležno. Tom su odredbom postavljeni temelji neovisnosti sudbene vlasti, koja načelno ne zaostaje za komparativnim uzorima europskog pravnog kruga.

Institucija Državnog sudbenog vijeća od samih je početaka osamostaljenja Republike Hrvatske bila pomalo sporna i uviđalo se da bi nešto trebalo promijeniti. Međutim, promjene su bile više dekorativne nego uistinu bitne. Donošenjem Ustava 22. prosinca 1990. člankom 121. uvodi se *Republičko sudbeno vijeće*.⁷⁵ To tijelo koje je u Ustavu iz 1991. godine bilo zamišljeno kao tijelo koje predstavlja autonomiju pravne profesije, pet je godina nakon toga, kada je stvarno bilo i formirano, postalo žarište političkog intervencionizma i jedan od glavnih generatora krize u pravosuđu.⁷⁶

I tada je imalo podjednake ovlasti kao i danas, a to je, prije svega, imenovanje, razrješenje te odlučivanje o stegovnoj odgovornosti sudaca, ali i državnih odvjetnika. Republičko sudbeno vijeće sastojalo se od predsjednika i četrnaest članova, koje je birao Zastupnički dom Sabora na prijedlog Županijskog doma na vrijeme od osam godina iz reda istaknutih sudaca, državnih odvjetnika, odvjetnika i sveučilišnih profesora pravnih znanosti.

Sustav imenovanja predsjednika sudova u razdoblju od osamostaljenja Republike Hrvatske 1991. godine, do ustavnih promjena iz 2000. godine valja svakako promatrati u kontekstu društveno-političkih promjena i ratnih zbivanja koja su zahvatila hrvatsku državu. To razdoblje, koje nazivamo i razdobljem tranzicije, obilježilo je prijelaz Republike Hrvatske iz

⁷⁵Ibidem., str. 156.

⁷⁶Ibidem., str. 156.-157.

dijela federalne države – SFRJ, u samostalnu, neovisnu i unitarnu državu, prijelaz iz jednostranačkog u pluralistički-višestranački, politički sustav, prijelaz iz gospodarstva samoupravljanja u tržišno gospodarstvo, te otvoreni ratni sukob koji je trajao od 1991. do 1995..⁷⁷

Proglašenjem Ustava, 22. prosinca 1991. godine, postavljeni su temelji pravnog sustava, na načelnoj razini i u normativnom smislu. Ustavom iz 1991. godine Državno sudbeno vijeće, tada „Republičko sudbeno vijeće“ je kao posebno, samostalno i neovisno sudbeno tijelo koje, u skladu s Ustavom i zakonom, imenuje i razrješuje suce i državne odvjetnike, te odlučuje o njihovoj disciplinskoj odgovornosti.⁷⁸

Na zakonskoj razini, postupak imenovanja predsjednika sudova bio je reguliran primarno odredbama *Zakona o državnom sudbenom vijeću iz 1993. godine* i *Zakona o sudovima iz 1994. godine*, kojim je 22. siječnja 1994. godine prestao važiti *Zakon o redovnim sudovima*. Prema uređenju prije stupanja na snagu ZS/94, u skladu s člankom 70. *Zakona o redovnim sudovima*, prijedlog za izbor predsjednika suda podnosio se skupštini društveno-političke zajednice, organu skupštine određenu njezinim poslovníkom, a nakon što je pribavljeno mišljenje nadležnog organa Socijalističkog saveza radnog naroda Hrvatske određenog područja.

Shodno članku 8. ZS/94, predsjednik suda i suci imenovali su se uz uvjete i po postupku u kojem se osigurava stručnost, neovisnost i dostojnost za obnašanje sudačke dužnosti. Člankom 48. istog zakona predsjednik je suda određen kao sudac koji uz tu dužnost obavlja i poslove sudske uprave, a u sudovima s više od 20 sudaca samo poslove sudske uprave, a imenuje se na vrijeme od osam godina, nakon čega može biti ponovno imenovan.⁷⁹

Stari ZDSV/93, člankom 12., imenovanje predsjednika sudova, izvan intencije i određenja ustavotvorca, stavio je u nadležnost DSV-a. Takvo stanje potrajalo je sve do ustavnih

⁷⁷Op.cit., Galiot, M., Čović, S., Imenovanje predsjednika sudova – i neka otvorena pitanja, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, god. 51, 2/2014., Split, 2014., str. 476.

⁷⁸Ibidem., str. 477.

⁷⁹Ibidem.

promjena i zakonske novele iz 2000. godine, kada je imenovanje predsjednika sudova prešlo u nadležnost ministra pravosuđa.⁸⁰

Sam postupak imenovanja bio je reguliran člancima 16. do 19. ZDSV/93. Slobodno mjesto predsjednika suda objavljivalo je *Ministarstvo pravosuđa*,⁸¹ nakon čega je ministar bio dužan pribaviti mišljenje i podatke o svim kandidatima od predsjednika suda u koji se imenuje predsjednik i neposredno višeg suda, te, na osnovi dostavljenih mišljenja i podataka te podataka kojima raspolaže ministarstvo, sačiniti listu kandidata koji ispunjavaju uvjete, abecednim redom. Navedenu listu, uz obavijest o kandidatima koji nisu stavljeni na listu, te mišljenje sudova o prijavljenim kandidatima, ministar pravosuđa bio je dužan, u roku 30 dana od podnošenja prijave, dostaviti DSV. O obavljenom je imenovanju DSV bio dužan izvijestiti svakog kandidata, sud za koji je predsjednik imenovan, neposredno viši sud i Ministarstvo pravosuđa, a odluka o tom morala se objaviti u Narodnim novinama, prema članku 18., stavku 1. i 2. ZDSV/93.⁸²

Naglasiti je pritom da je DSV predsjednika Vrhovnog suda imenovalo neposredno, bez objavljivanja slobodnog mjesta i vođenja izloženog postupka propisanog člankom 17. starog ZDSV-a, na prijedlog Vlade Republike Hrvatske.

Prvom izmjenom Ustava 1997.⁸³ godine naziv *Republičko sudbeno vijeće* zamijenjen je nazivom *Državno sudbeno vijeće*, dok su ostale odredbe ostale neizmijenjene. U svibnju 1999.⁸⁴ izmijenjen je i *Zakon o Državnom sudbenom vijeću* te se u županijskim, trgovačkim, općinskim sudovima s proširenom nadležnošću i prekršajnim sudovima te Visokom trgovačkom sudu, Upravnom sudu i Visokom prekršajnom sudu formira sudačko vijeće nadležno za davanje mišljenja o kandidatima za sudačko mjesto.

⁸⁰Ibidem., str. 478.

⁸¹Ibidem.

⁸²Ibidem.

⁸³Op.cit., Radoja, Knol, K., Osiguranje neovisnosti pravosuđa kroz institut imenovanja sudaca, Pravni fakultet Sveučilišta u Osijeku, Osijek, 2013., str. 157.

⁸⁴Ibidem., str. 157.

Sudačka vijeća čine predsjednik i četiri člana, koje tajnim glasovanjem svake treće godine između sebe biraju većinom glasova svi suci toga suda glasačkim listićima na kojima su navedeni abecednim redom svi suci odgovarajućeg suda.⁸⁵

Kako je sada izboru kandidata prethodilo mišljenje sudačkog vijeća, a i mišljenje predsjednika suda u koji se suci biraju, izbor je trebao biti puno transparentniji i relevantniji. Mišljenje predsjednika suda o kandidatima za sudačka mjesta sadržavalo je obrazloženje o ispunjavanju općih i posebnih uvjeta za suca odgovarajućeg suda. Prije izrade svojeg mišljenja predsjednik suda bio je dužan sazvati sjednicu sudačkog vijeća i pribaviti njegovo mišljenje o kandidatima. Međutim, ta mišljenja i prijedlozi za DSV nisu bili obvezujući, tako da se i nadalje događalo da mišljenje nije bilo prihvaćeno, a razlozi zašto je to tako i dalje su ostali nejasni, te se postavlja pitanje postoje li uopće objektivni kriteriji imenovanja.⁸⁶

Budući da DSV nije bio strogo obvezan utvrđivati ispunjava li kandidat potrebne kriterije - poštivanje rokova, marljivost, znanstvena djelatnost, događala su se imenovanja kandidata koji prethodno nisu ni radili u pravosuđu, dok su iza njih ostali kandidati koji su imali najvišu ocjenu obnašanja sudačkih dužnosti te koje su uz to i predložili sudačko vijeće, predsjednik suda u koji se bira kandidat i predsjednik neposredno višeg suda.

Analizirajući normativni i institucionalni okvir, a posebno uzimajući u obzir način izbora članova DSV, odnosno okolnost da je članove u promatranom razdoblju birao Zastupnički dom Hrvatskog sabora, dakle zakonodavna vlast, može se slobodno reći da je u tom razdoblju imenovanje predsjednika sudova bilo pod gotovo apsolutnim utjecajem voluntarizma i arbitrarnosti,⁸⁷ višeno bez jasnih kriterija i transparentnog postupka u kojem bi bilo poštovano načelo javnosti u svim stadijima postupka, te da su postupci imenovanja predsjednika sudova provedeni pod snažnim utjecajem zakonodavne i izvršne vlasti.

To je onemogućilo kandidatima i javnom mnijenju kontrolu zakonitosti i pravilnosti postupka imenovanja predsjednika sudova. Uzrok takvog stanja dijelom je nepotpuna implementacija

⁸⁵Ibidem.

⁸⁶Ibidem.

⁸⁷Op.cit., Galiot, M., Čović, S., Imenovanje predsjednika sudova – i neka otvorena pitanja, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, god. 51, 2/2014., Split, 2014., str. 479.

ustavnog načela diobe vlasti, te ustavnog određenja uloge i položaja sudbene vlasti na zakonskoj razini, ali i nedostatak pravne tradicije samostalnosti i neovisnosti sudbene vlasti, što je nadalje dovelo do određenih pravnih nedorečenosti i nedosljednog postupanja određenih nadležnih tijela u okviru postupka imenovanja predsjednika sudova.

4.2. DRŽAVNO SUDBENO VIJEĆE U REPUBLICI HRVATSKOJ U RAZDOBLJU 2000.-2010. GODINE

Ustavnim promjenama krajem 2000. godine DSV i dalje djeluje, ali se broj njegovih članova sukladno čl. 59. Ustava Republike Hrvatske smanjuje na jedanaest, zbog izlaska državnih odvjetnika iz njegova sastava. Trajanje mandata članovima DSV skraćeno je na četiri godine, pri čemu nitko ne može biti biran dva puta uzastopce. Ukinuta je ovlast predlaganja kandidata tada još uvijek postojećeg Županijskog doma Sabora, ali ih Zastupnički dom i dalje bira, a predsjednici sudova ne mogu više biti birani za članove DSV.⁸⁸

Nemogućnost biranja predsjednika sudova za članove DSV uvela je pozitivne pomake, budući da je ono u prošlosti dovodilo do negativnih manipulacija demokratskim sustavom. Novina je i da je DSV pri imenovanju i razrješenju sudaca dužan pribaviti mišljenje mjerodavnog odbora Zastupničkog doma Hrvatskog sabora.⁸⁹

U institucionalnom smislu, sustav imenovanja predsjednika sudova nije se umnogome mijenjao u desetogodišnjem razdoblju (od 2000. do 2010.).⁹⁰ Neprekinuto ovlast imenovanja predsjednika sudova bila je „u rukama“ ministra pravosuđa, a ovlast predlaganja kandidata u gotovo cijelom razdoblju u nadležnosti nadležnog sudačkog vijeća, što je kasnije ZIDZS/09 prešlo, za kratko razdoblje, u djelokrug poslova predsjednika Vrhovnog suda. Ipak i u tom razdoblju uloga sudačkog vijeća bila je utvrditi kandidate koji ispunjavaju uvjete za predsjednika suda, zatim dati ocjenu obnašanja sudačke dužnosti te mišljenje o kandidatima. Uz to, od 2005. godine, stupanjem na snagu ZS/05-a, propisana je i obveza pribave mišljenja

⁸⁸Op.cit., Radoja, Knol, K., Osiguranje neovisnosti pravosuđa kroz institut imenovanja sudaca, Pravni fakultet Sveučilišta u Osijeku, Osijek, 2013., str. 158.

⁸⁹Ibidem., str. 158.

⁹⁰Op.cit., Galiot, M., Čović, S., Imenovanje predsjednika sudova – i neka otvorena pitanja, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, god. 51, 2/2014., Split, 2014., str. 485.

predsjednika neposredno višeg suda, koji je time dobio određenu ulogu u postupcima imenovanja predsjednika sudova.⁹¹

U istom razdoblju, normativno gledajući, uvjeti imenovanja, postupak, te vrednovanje i kriteriji koji su bili odlučni za imenovanje predsjednikom suda, u pravilu, nisu se značajnije mijenjali, izvan određenih, ranije u tekstu ukazanih, odstupanja, kao što su primjerice: uvođenje obveze kandidatima sastavljanja programa rada, proširenje kruga osoba kandidata za predsjednika suda (to može biti i sudac višeg suda), reguliranje imenovanja privremenih vršitelja dužnosti predsjednika sudova i dr.⁹²

Po ocjeni autora, ustavne promjene iz 2000. godine i permanentna fluktuacija zakonodavnog okvira imenovanja predsjednika sudova, u normativnom i institucionalnom smislu, u razdoblju od 2000. do 2010. godine, iako predstavljaju mali „korak naprijed“, nisu značile, a niti dostatno omogućile potpunu implementaciju⁹³ ustavnih načela vladavine prava, diobe vlasti te samostalnosti i nezavisnosti sudbene vlasti. Naime, način izbora članova DSV-a, postavljenog kao „vrhovno“, samostalno i neovisno pravosudno tijelo u Hrvatskoj koje odlučuje o imenovanju sudaca, ostao je nepromijenjen, na način da članove i dalje imenuje Hrvatski sabor, na prijedlog Odbora za pravosuđe, dakle zakonodavna vlast; donošenje odluke o imenovanju u nadležnosti je ministra pravosuđa, dakle izvršne vlasti; zakonodavac nije propisao jasnije kriterije koji bi bili odlučni kod imenovanja; a javnost i transparentnost postupanja nije osigurana u svim stadijima postupka imenovanja predsjednika sudova.⁹⁴

4.3. DRŽAVNO SUDBENO VIJEĆE U SVJETLU REFORMI OD 2010. GODINE DO DANAS

Za suočavanje sa svakodnevnim potrebama suvremenog društva te s izazovima globalizacije i modernizacije nužno je neovisno, učinkovito, pravedno i profesionalno pravosuđe, zbog čega su proteklih godina uloženi veliki naponi u stvaranje primjerene ustavne i zakonske podloge.

⁹¹Ibidem.

⁹²Ibidem., str. 486.

⁹³Ibidem.

⁹⁴Ibidem.

U veliku broju demokratskih država Sudbeno je vijeće preuzelo ulogu tijela zaslužnog za uspostavljanje pravosudne ravnoteže.

Izmjenom Ustava 2010. godine DSV i u Republici Hrvatskoj izričito postaje samostalno i neovisno tijelo, koje osigurava samostalnost i neovisnost sudbene vlasti.⁹⁵ Promjena naglašava iznimno važnu samostalnost i nepristranost DSV-a pri odlučivanju o imenovanju, napredovanju, premještanju, razrješenju i stegovnoj odgovornosti sudaca i predsjednika sudova, s tim što se iz ovlasti DSV-a izuzima predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

Sukladno Ustavu RH u Republici Hrvatskoj, DSV sudjeluje u osposobljavanju i usavršavanju sudaca i drugog pravosudnog osoblja.⁹⁶ I dalje ima jedanaest članova, ali ga sada čini sedam sudaca, dva sveučilišna profesora pravnih znanosti i dva saborska zastupnika, od kojih jedan iz redova oporbe.⁹⁷ Bitna je izmjena da su sada dva člana odvjetnika zamijenjena s dva člana saborskih zastupnika.⁹⁸ S ulaskom saborskih zastupnika u DSV posredno i građani dobivaju, iako minimalan, utjecaj na njegov sastav, budući da su zastupnici ti koje su oni izabrali na parlamentarnim izborima. Svakako nije loše što oporba čini jednog od tih članova, što omogućuje političku ravnotežu i objektivnost.

Članove DSV-a više ne bira Hrvatski sabor, nego se propisuje nadležnost novih tijela za tu djelatnost. Iz Ustava su brisane odredbe o tijelu koje je nadležno za način izbora članova DSV-a te se to prepušta zakonu, i to ZDSV-u, koji u člancima od 6. do 41. za obavljanje te zadaće određuje Povjerenstvo, kandidacijski odbor i izborni odbor te propisuje čitavu proceduru tog postupka.⁹⁹ Ipak, najveća je novost što ZDSV donosi sasvim izmijenjene uvjete za imenovanje sudaca. Izmijenjeni sustav počeo se primjenjivati od 1. siječnja 2013., a do tog su dana traženi uvjeti bili državljanstvo, završen sveučilišni diplomski studij prava i položen pravosudni ispit, stručna sposobnost i iskazane radne sposobnosti te potrebne godine staža.

⁹⁵Op.cit., Radoja, Knol, K., Osiguranje neovisnosti pravosuđa kroz institut imenovanja sudaca, Pravni fakultet Sveučilišta u Osijeku, Osijek, 2013., str. 158.

⁹⁶Op.cit., Ustav, čl. 124. st. 4.

⁹⁷Ibidem., čl. 124. st. 5.

⁹⁸Op.cit., Radoja, Knol, K., Osiguranje neovisnosti pravosuđa kroz institut imenovanja sudaca, Pravni fakultet Sveučilišta u Osijeku, Osijek, 2013., str. 158.

⁹⁹Ibidem., str. 159.

Izmijenjeni sustav imenovanja sudaca u RH navodi se u ZDSV-a, a sa sobom donosi i nedoumicu. Naime, u stavku 1. propisuje da za suca prekršajnog, općinskog, trgovačkog i upravnog suda može biti imenovana osoba koja je završila Državnu školu za pravosudne dužnosnike, dok istu obvezu ne navodi u stavcima 2. i 3. za suca županijskog suda, Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske, Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske i Visokog upravnog suda Republike Hrvatske te za suca Vrhovnog suda Republike Hrvatske. Za njih propisuje potrebne godine radnog iskustva. Naime, prema Zakonu o izmjenama i dopunama ZDSV-a iz veljače 2013. godine¹⁰⁰, kandidati za suce VSRH koji nisu iz redova pravosudnih dužnosnika pristupaju provjeri znanja pred DSV-om, koja se sastoji od izrade pisanih radnji i usmenog razgovora. Na temelju rezultata provjere znanja i usmenog razgovora DSV sastavlja listu prvenstva kandidata i donosi odluku o imenovanju. Kada Vijeće za suca imenuje kandidate koji su završili Državnu školu za pravosudne dužnosnike, izbor mora biti utemeljen na završnoj ocjeni koju su kandidati ostvarili u Državnoj školi i ostvarenim bodovima na razgovoru s kandidatima.¹⁰¹

Daljnji razvoj našeg pravosuđa treba biti usmjeren u pravcu usvajanja najviših europskih standarda, uz istodobno očuvanje tradicije i postojećih temeljnih vrijednosti hrvatskog pravnog sustava. Strategija pravosuđa pri tome mora uzeti u obzir različite društvene i gospodarske promjene koje utječu na pravosuđe, a zbog čije je kompleksnosti nužno dosljedno i metodološki razrađeno strateško planiranje.

Hrvatski je sabor 2010. godine donio *Strategiju reforme pravosuđa za razdoblje od 2011. do 2015. godine*, te 2012. godine revidiranu *Strategiju za razdoblje 2013.- 2018. godine*.¹⁰²

Strategija je usmjerena na daljnji razvoj profesionalnosti, neovisnosti, nepristranosti i učinkovitosti hrvatskog pravosuđa, teži usvajanju najviših europskih standarda, ali i očuvanju tradicije te postojećih vrijednosti našeg pravnog sustava. Kako bi pružio pravnu sigurnost svim svojim građanima i društvu u cjelini, ovaj sustav mora biti dostupan svima bez razlike te financijski stabilan i opravdan.¹⁰³

¹⁰⁰ZDSV, *Narodne novine*, br. 116/10, 57/2011, 130/11, 13/2013, 28/2013

¹⁰¹Op.cit., Radoja, Knol, K., *Osiguranje neovisnosti pravosuđa kroz institut imenovanja sudaca*, Pravni fakultet Sveučilišta u Osijeku, Osijek, 2013., str. 159.

¹⁰²Ibidem.

¹⁰³Strategija reforme pravosuđa, za razdoblje od 2011. do 2015. godine, *Narodne novine* br. 145/10, čl. IV. st. 1.

Strategija razvoja pravosuđa utvrđuje prioritete i ciljeve čije će provođenje osigurati stabilno i sigurno okruženje za što brži i učinkovitiji rad pravosudnih tijela u Republici Hrvatskoj. Provedbom tih ciljeva postići će se najviši standardi transparentnosti i objektivnosti u postupcima ulaska u sudačku i državno odvjetničku profesiju te osigurati pružanje kvalitetne i promptne usluge u skladu s uspostavljenim europskim i svjetskim standardima svim korisnicima sustava. Osiguranjem olakšanog pristupa pravosuđu kroz jasne i pojednostavljene mehanizme komunikacije pravosudnih tijela s korisnicima njihovih usluga jačat će i uloga pravosuđa u zaštiti pravne sigurnosti, prava građana i pravnih osoba te poštivanju društvenih i moralnih vrijednosti.¹⁰⁴

Ciljevi ove Strategije razvoja pravosuđa prvenstveno su postizanje najviših europskih standarda u pogledu neovisnosti, nepristranosti, stručnosti i učinkovitosti te uspostava pravosuđa koje u potpunosti opravdava povjerenje građana i cijelog društva čijem napretku služi, koje je dostupno svima bez razlike, utemeljeno na načelima transparentnosti i vladavine prava te potpuno osposobljeno za djelovanje unutar Europske unije.¹⁰⁵

Kontinuirana skrb o razvoju pravosudnog sustava osiguravat će kroz jedinstvene i sveobuhvatne statističke mehanizme procjene i praćenja rada svih pravosudnih tijela, pravodobnu i efikasnu raspodjelu ljudskih kapaciteta, angažiranje svih raspoloživih materijalnih, infrastrukturnih, informatičko-tehnoloških i financijskih sredstava, analizu učinaka provedenih i strateško planiranje daljnjih reformskih zahvata te uspostavu konsolidiranih instrumenata nadzora nad funkcioniranjem sustava.¹⁰⁶

Najviše vrijednosti¹⁰⁷ koje pravosuđe te svi pravosudni dužnosnici i službenici unutar sustava trebaju poticati su pravednost, poštovanje, nepristranost, predanost i cjeloživotno jačanje vještina i znanja. Obavljanjem svojih funkcija i dužnosti svi sudionici u pravosudnom sustavu trebaju jamčiti potpunu, jedinstvenu, transparentnu i objektivnu primjenu prava te jednakost svih građana pred zakonom bez iznimaka, za što su nužni preduvjeti njihova predanost svom pozivu te očuvanje svih moralnih i etičkih načela na kojima je utemeljena pravosudna

¹⁰⁴Ibidem. st. 2.

¹⁰⁵st. 3.

¹⁰⁶Ibidem.

¹⁰⁷st. 4.

dužnost. Kontinuirano i cjeloživotno održavanje i unapređivanje osobnog integriteta radi jačanja profesionalnog i nepristranog pristupa svim korisnicima pravosudnog sustava, kao i razvoj i razmjena znanja, vještina i sposobnosti nužno je postizanje odrednica misije, vizije, ciljeva i vrijednosti ove Strategije.

5. KOMPARATIVNI PRIKAZ - SUDBENA VIJEĆA U ZEMLJAMA EUROPE

5.1. POSTUPAK IMENOVANJA SUDACA U FRANCUSKOJ I SAVEZNOJ REPUBLICI NJEMAČKOJ

Postupak imenovanja sudaca u francuskoj je povijesti prošao kroz tri faze:¹⁰⁸

- ⇒ Prvu čini razdoblje prije Francuske revolucije 1789. godine. U tom se razdoblju suci obučavaju za službu isključivo kroz samo vršenje dužnosti u uredima koji su bili njihovo vlasništvo. Nakon revolucije taj se sistem napušta, a vlasnicima ureda ostaju jedino javni bilježnici - *notaire*,
- ⇒ Druga je faza od 1810. do 1958. godine. U tom razdoblju kandidati za suce i dalje se imenuju *ad hoc*, ali je ipak potrebno da zadovolje određene uvjete. Morali su imati minimalno 25 godina starosti, posjedovati diplomu iz prava - *licence en droit*, te imati barem dvije godine radnog staža kao odvjetnici. Godine 1908. uveden je i pravosudni ispit, koji su kandidati morali položiti prije imenovanja i koji je predstavljao svojevrsno filtriranje onih koji su slabije poznavali pravo,

¹⁰⁸Op.cit., Radoja, Knol, K., Osiguranje neovisnosti pravosuđa kroz institut imenovanja sudaca, Pravni fakultet Sveučilišta u Osijeku, Osijek, 2013., str. 160.

⇒ Treća faza započinje 1958. s osnivanjem Nacionalnog centra za pravosudne studije - *Centre National d'Etudes Judiciaires*, koji je 1970. postao Državna škola za pravosudne dužnosnike - *Ecole Nationale de la Magistrature*.

Sistem koji je tada uveden vrijedi i danas. U Francuskoj svake godine ministar pravosuđa donosi odluku o broju kandidata koji će se upisati u Državnu školu za pravosudne dužnosnike - *Ecole Nationale de la Magistrature* - dalje: ENM. Taj broj uvelike ovisi o potrebama prakse, kao i proračunskim mogućnostima. Status ENM-a inspiriran je pravilima nešto prije osnovane Državne škole za administraciju - *Ecole Nationale d'Administration* - ENA. Njihovo je sjedište u Bordeauxu.

Jednom kad uđe u ENM, polaznikovo mjesto u pravosuđu gotovo je sigurno, naravno u ovisnosti o procjeni njegovih sposobnosti za obavljanje sudačke dužnosti. U Francuskoj osoba ne mora završiti pravni fakultet da bi bila primljena u ENM, nego uz pohađanje te škole u pravosuđe mogu ući i oni koji nisu pravnici, pa je potpuno razumljivo da budući francuski suci moraju steći barem temeljna pravna znanja i vještine.

U Francuskoj magistraturu čine suci i državni odvjetnici, koji se regrutiraju prema istim pravilima. Dvije su metode njihova regrutiranja - *prva je putem pohađanja ENM-a, a druga je izravno regrutiranje*.¹⁰⁹

Kandidati primljeni u ENM probni su članovi sudstva - *auditeurs de justice*. U tom svojstvu daju i prisegu o čuvanju profesionalne tajne te lojalnom obnašanju dužnosti. Kao članovi sudstva, ovlašteni su na određene radnje pod nadzorom suca, ali nemaju ovlast donošenja i potpisivanja odluka. Tijekom 31-mjesečnog školovanja procjenjuju se kandidatove sposobnosti, posebice tijekom jednogodišnjeg vježbeničkog staža na sudu. Pritom se ne ocjenjuju psihološke kvalitete kandidata, nego se izbor više ravna objektivnim kriterijima.¹¹⁰ Nakon završetka obrazovanja vrši se rangiranje, o kojem će ovisiti mogućnosti kasnijeg zapošljavanja. Pri zapošljavanju kandidati izabiru radno mjesto s liste slobodnim mjestima, bilo u sudu bilo u državnom odvjetništvu, koju utvrđuje ministarstvo pravosuđa. Imenovanje vrši

¹⁰⁹Ibidem., str. 161.

¹¹⁰str. 163.

predsjednik Republike, na prijedlog ministra pravosuđa, a o prijedlogu se izjašnjava i *Conseil Supérieur de la Magistrature* - CSM.¹¹¹

Što se izravnog regrutiranja tiče, pravilo je da svatko tko ispunjava opće uvjete za prijam u ENM, ima najmanje 35 godina, završen četverogodišnjim sveučilišni studij i profesionalno iskustvo koje ga čini prikladnim za obavljanje sudačke dužnosti može biti kandidat za integraciju u pravosuđe. Također, kandidat mora imati minimalno sedam godina radnog iskustva za drugi, niži stupanj, a za prvi, viši stupanj minimalno 17 godina. Pod određenim uvjetima sveučilišni profesori prava s deset godina radnog iskustva mogu biti imenovani na prijedlog komisije izravno u Kasacijski sud.

Ovoj se metodi pribjegavalo radi popunjavanja sudačkih mjesta te radi unošenja svježih snaga među sudačke redove. Uvođenjem novih ljudi i time formiranjem novog ambijenta, otvaraju se i mogućnosti svježih ideja. Iako je namjera pozitivna, ova je metoda često nailazila na otpor postojećih sudačkih kadrova, ponajprije zbog nepoželjne konkurencije.

Kandidat može biti izravno imenovan za suca uz odobrenje komisije kojom predsjedava predsjednik Kasacijskog suda. Prijave komisiji podnosi ministarstvo pravosuđa, nakon čega je potrebno da prođe probno razdoblje od šest mjeseci do odluke. Procjena se vrši nakon završetka probnog razdoblja, koje organizira ENM.

U praksi izravno regrutiranje, naspram regrutiranja putem pohađanja škole, nije česta metoda za ulazak u pravosuđe. Trenutno se podnosi svega deset posto¹¹² prijava na ovaj način. Kandidati su obično odvjetnici, državni službenici, te pravni savjetnici iz privatnog sektora.

U Saveznoj Republici Njemačkoj, na saveznoj razini, osoba može biti imenovana sucem ako završi pravni studij na jednom od njemačkih sveučilišta koji u pravilu mora trajati četiri godine, a iznimno najmanje dvije godine, pri čemu se pravni studij završava prvim pravnim ispitom - čl. 5. st. 1. i 5a. st. 1. *Deutsches Richtergesetz* – *DRiG*.¹¹³ Ta dodatna priprema ili obrazovanje u Njemačkoj mora trajati najmanje dvije godine, a koja se mora obavljati na

¹¹¹Ibidem.

¹¹²str. 164.

¹¹³*Deutsches Richtergesetz* – Njemački zakon o sucima (*DRiG*), objavljen u *BGBI. I. S. 713* i *BGBI. I. S. 1406* ber. S 2103., <http://www.gesetze-im-internet.de/drig/index.html>, (10.01.2018.)

državnom sudu, državnom odvjetništvu, upravnom sudu, kod odvjetnika, a u određenim slučajevima i u notara (odgovarajuće našem pravnom uređenju javnog bilježnika), u skladu s člankom 5b. *DRiG-a*.¹¹⁴

5.3. IMENOVANJE PREDSJEDNIKA SUDOVA U SLOVENIJI TE BOSNI I HERCEGOVINI

Svaka država na svojstven način shvaća međudnos između postupka imenovanja predsjednika sudova s jedne strane, te jamstva neovisnosti i samostalnosti sudstva, odnosno pravosuđa u cjelini s druge strane, a ovisno o vlastitoj pravnoj tradiciji i povijesnoj stečevini. Za razliku od važeće regulative u Hrvatskoj, imenovanje predsjednika sudova u Sloveniji te Bosni i Hercegovini nije ustavna kategorija.¹¹⁵ Sustav imenovanja predsjednika sudova reguliran je isključivo na zakonskoj razini, u Sloveniji primarno *Zakonom o sudovima*,¹¹⁶ a u Bosni i Hercegovini *Zakonom o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine*.¹¹⁷

U institucionalnom smislu, u postupku imenovanja predsjednika sudova u tim zemljama sudjeluju posebna, samostalna i neovisna sudbena tijela, odnosno „vrhovna“ sudbena vijeća, bilo da u konačnici odlučuju o imenovanju ili imaju ulogu predlaganja kandidata za predsjednike sudova. Tako, u Sloveniji predsjednike sudova imenuje ministar pravosuđa na prijedlog posebnog sudbenog vijeća *Sodneg sveta*,¹¹⁸ izvan predsjednika Vrhovnog suda Republike Slovenije kojega imenuje parlament na prijedlog ministra pravosuđa, a uz prethodno pribavljeno mišljenje *Sodneg sveta* i *Opće sjednice Vrhovnog suda* - čl. 63., st. 1. i 2. *ZS/RS-a*.¹¹⁹

¹¹⁴Op.cit., Radoja, Knol, K., Osiguranje neovisnosti pravosuđa kroz institut imenovanja sudaca, Pravni fakultet Sveučilišta u Osijeku, Osijek, 2013., str. 160.

¹¹⁵Op.cit., Galot, M., Čović, S., Imenovanje predsjednika sudova – i neka otvorena pitanja, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, god. 51, 2/2014., Split, 2014., str. 500.

¹¹⁶*Zakon o sodiščih* (dalje: *ZS/RS*), Uradni list, br. 97/07 – pročišćeni tekst, 17/09, 48/09 i 86/10..

¹¹⁷*Zakon o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine* (dalje: *ZVSTVBIH*), Službeni glasnik BiH, br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08.

¹¹⁸*Sodni svet je posebno, samostalno i neovisno pravosudno tijelo koje u Sloveniji obavlja ulogu koju Državno sudbeno vijeće ima u Republici Hrvatskoj.*

¹¹⁹Op.cit., Galot, M., Čović, S., Imenovanje predsjednika sudova – i neka otvorena pitanja, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, god. 51, 2/2014., Split, 2014., str. 501.

U Federaciji BiH, jednako kao i u Hrvatskoj, o imenovanju predsjednika sudova odlučuje posebno sudbeno tijelo *Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine*,¹²⁰ u skladu s odredbom članka 17., stavka 1. ZVSTVBIH-a.¹²¹

Sagledavajući institucionalno, od autora se primjećuje da je imenovanje predsjednika sudova u Sloveniji, konačno u odlučivanju, u pravilu, „u rukama“ izvršne vlasti, dok je u Federaciji BiH takva uloga povjerena sudbenoj vlasti, odnosno posebnom i samostalnom sudbenom vijeću.

Što se tiče uvjeta imenovanja, Slovenija te Bosna i Hercegovina imaju gotovo identičnu normativu kao i Hrvatska, te u tom smislu nema bitnih odstupanja. Naime, u obje zemlje predsjednikom suda može biti imenovana samo ona osoba koja je već imenovana sucem. Pritom, u pravilu, kandidat za predsjednika suda može biti sudac iste vrste i istog stupnja suda u kojem se imenuje predsjednik, ili sudac višeg suda. Posebnost normativnog okvira Bosne i Hercegovine, u odnosu na hrvatsko i slovensko pravno uređenje, očituje se u tome što kandidat za predsjednika suda može biti samo sudac iste vrste i istog stupnja suda u kojem se imenuje, dakle ne i sudac višeg suda.¹²²

Postupovna pravila u postupku imenovanja predsjednika sudova u Sloveniji sadržana su u odredbama članka 62. ZS/RS-a,¹²³ a u Federaciji u odredbama članka 35. do 47. ZVSTVBIH-a,¹²⁴ dok podzakonski u *Poslovniku Sodnog sveta*,¹²⁵ odnosno *Poslovniku Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine*.¹²⁶ U svakoj od komparativno promatranih zemalja, slično kao i u Hrvatskoj, postupak imenovanja sastoji se od nekoliko posebnih stadija, koje

¹²⁰ Prema određenju ustavotvorca, *Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine* tijelo je koje na državnom nivou osigurava samostalnost, nezavisnost, nepristranost, stručnost i efikasnost sudova i tužilačke dužnosti u Federaciji, a čiju nadležnost, između ostalog, uključuje imenovanje, vođenje disciplinskog postupka i smjenjivanje sudaca, osim sudaca Ustavnog suda Federacije, što obuhvaća i državne tužitelje i njihove zamjenike u Federaciji. Pritom, sastav i dodatne nadležnosti Vijeća utvrđene su zakonom na nivou Bosne i Hercegovine (IV.C.čl. 4., st. 4. Ustava Federacije BiH).

¹²¹ Op.cit., Galiot, M., Čović, S., Imenovanje predsjednika sudova – i neka otvorena pitanja, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, god. 51, 2/2014., Split, 2014., str. 501.

¹²² Ibidem.

¹²³ Ibidem., str. 502.

¹²⁴ Ibidem.

¹²⁵ *Poslovnik Sodnog sveta* (dalje: *Poslovnik*), Uradni list, br. 85/12, Vijeće je donijelo na 61. sjednici održanoj 15. ožujka 2012. godine kada je i stupio na snagu.

¹²⁶ *Poslovnik Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BiH*, (dalje: *Poslovnik Vijeća*), Službeni glasnik, br. 44/09, koji je donesen na sjednici održanoj 13. i 14. svibnja 2009. godine.

možemo odijeliti na stadij raspisivanja oglasa i prikupljanja prijava, stadij vrednovanja kandidata te stadij odlučivanja.

Zajedničko navedenim pravnim sustavima jest da postupak imenovanja predsjednika sudova započinje uvijek raspisivanjem oglasa o slobodnim, odnosno upražnjenim mjestima predsjednika suda, što ga objavljuje posebno sudbeno vijeće, koje po proteku roka, prikuplja te utvrđuje pravovremenost i urednost primljenih prijava kandidata.

Razlika u postupanju i normiranju ogleda se u drugom i trećem stadiju postupka. Tako, u Sloveniji sudbeno vijeće, nakon razmatranja prijava, sačinjava obrazloženi prijedlog kandidata, navodeći kojem kandidatu i zbog čega daje prednost kod imenovanja - čl. 63., st. 7. ZS/RS-a,¹²⁷ nakon čega ministar pravosuđa, na temelju dostavljenog prijedloga, donosi odluku o imenovanju. S druge strane, u Federaciji odluku o imenovanju donosi Visoko sudsko i tužilačko Vijeće, na temelju prikupljenih mišljenja o kandidatima, dostavljene rang-liste kandidata i razgovora kandidata pred Vijećem.

Slično kao i u našem zakonodavstvu, ZVSTVBIH, u člancima 37. i 38., propisuje i posebna podvijeća za predlaganje kandidata za imenovanje na nivou Bosne i Hercegovine te u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine, kao i podvijeća za predlaganje kandidata za imenovanje u entitetima, koja, u skladu s Poslovnikom o radu Vijeća, obavljaju razgovor s kandidatima i rangiraju kandidate za upražnjeno mjesto na osnovi sposobnosti, podobnosti i stručnosti, te sačinjenu rang-listu kandidata dostavljaju Vijeću koje onda donosi konačnu i obrazloženu odluku o imenovanju - čl. 37., st. 4. i 44., st. 1. ZVSTVBIH-a.¹²⁸

Kao kriterije pri imenovanju, *Visoko sudsko i tužilačko vijeće* dužno je osobito uzeti u obzir:¹²⁹

- ⇒ stručno znanje, radno iskustvo i radne rezultate,
- ⇒ sposobnost pokazanu kroz objavljivanje znanstvenih radova i druge aktivnosti u struci,
- ⇒ stručnu sposobnost zasnovanu na dosadašnjim rezultatima u karijeri, uključujući i sudjelovanje u organiziranim oblicima usavršavanja,

¹²⁷ Ibidem.

¹²⁸ Ibidem.

¹²⁹ str. 503.

- ⇒ radnu sposobnost i sposobnost analiziranja pravnih problema,
- ⇒ sposobnost da nepristrano, savjesno, marljivo, odlučno i odgovorno obavlja dužnosti u okviru funkcije za koju se prijavljuje,
- ⇒ komunikativnost,
- ⇒ odnose s radnim kolegama, ponašanje izvan posla, profesionalnu nepristranost i ugled, te
- ⇒ iskustvo i stručnu spremu za rukovodeće poslove za mjesto predsjednika suda i glavnog tužioca, u skladu s člankom 43., stavkom 1. ZVSTVBIH-a.¹³⁰

U analizi normativnog i institucionalnog okvira pravnih poredaka Slovenije te Bosne i Hercegovine, autori su mišljenja da su važeći sustavi imenovanja predsjednika sudova u tim zemljama pod značajnim utjecajem voluntarizma i arbitramosti, bez (unaprijed) propisanih jasnih i transparentnih kriterija koji su odlučujući kod imenovanja, a u kojima isto tako nije postignuta potpuna implementacija načela diobe vlasti te samostalnosti i neovisnosti sudbene vlasti, što nije u suglasju s najvišim međunarodnim standardima. Navedeno onemogućuje kandidate, ali i druge zainteresirane osobe u obavljanju učinkovite i adekvatne kontrole zakonitosti i pravilnosti postupaka imenovanja predsjednika sudova.

¹³⁰ Ibidem.

6. ZAKLJUČAK

Državno sudbeno vijeće samostalno je i neovisno tijelo koje osigurava samostalnost i neovisnost sudbene vlasti u Republici Hrvatskoj. Vijeće ima jedanaest članova, a čine ga sedam sudaca, dva sveučilišna profesora pravnih znanosti i dva saborska zastupnika od kojih je jedan iz redova oporbe. Iz reda sudaca bira se sedam članova, dakle većina, tako nalaže Ustav Republike Hrvatske, pri čemu mora biti osigurana zastupljenost svih sudova u Republici Hrvatskoj s obzirom na njihovu vrstu i stupanj. Kandidate saboru predlaže proširena opća sjednica Vrhovnog suda Republike Hrvatske. Predsjednici sudova ne mogu biti birani za članove DSV. Dva člana DSV su iz reda sveučilišnih profesora pravnih znanosti i dva iz reda odvjetnika. Kandidate iz reda odvjetnika utvrđuje na temelju prikupljenih prijedloga Skupština Hrvatske odvjetničke komore, a kandidate iz reda sveučilišnih profesora pravnih znanosti sjednica dekana pravnih fakulteta. U članstvo DSV ne mogu biti birani predstavnici zakonodavne i izvršne vlasti, niti predstavnici drugih državnih tijela, udruga građana i slično. Članovi Državnoga sudbenog vijeća biraju se na vrijeme od četiri godine, s time da članom Državnoga sudbenog vijeća nitko ne može biti više od dva puta uzastopce. Prilikom stupanja na dužnost članovi DSV-a polažu prisegu. Predsjednika Državnoga sudbenog vijeća bira tajnim glasovanjem većina članova Državnoga sudbenog vijeća na vrijeme od dvije godine. Predsjednik i članovi DSV-a imaju imunitet. To znači da ne smiju biti pozvani na odgovornost za izraženo mišljenje ili glasovanje u Vijeću, niti se protiv člana smije pokrenuti kazneni postupak bez odobrenja Vijeća. Prestanak dužnosti člana DSV-a prestaje istekom mandata, ako ga se razriješi zbog neopravdanog neobavljanja ili neurednog obavljanja dužnosti, ako bude imenovan predsjednikom suda, ako trajno izgubi sposobnost obavljati svoju dužnost, ako bude osuđen na kaznu zatvora, - ako primi državljanstvo druge države te ako sam to zatraži. Osnovne zadaće, djelokrug i način rada Državnog sudbenog vijeća, na načelnoj razini, propisane su Ustavom RH. U konačnici, može se reći, Državno sudbeno vijeće samostalno odlučuje o imenovanju, napredovanju, premještanju, razrješenju i stegovnoj odgovornosti sudaca i predsjednika sudova. Ono sudjeluje u stručnom usavršavanju sudaca i drugog pravosudnog osoblja i planiranju strateških aktivnosti te ima velik utjecaj na neovisnost, samostalnost, nepristranost, odgovornost i profesionalnost sudaca. Zakonom o Pravosudnoj akademiji određene su ovlasti Državnog sudbenog vijeća u postupku upisa u

Državnu školu za pravosudne dužnosnike i ocjenjivanja završnog ispita polaznika Državne škole za pravosudne dužnosnike u sklopu novog sustava ulaska u pravosudnu profesiju i inicijalnog obrazovanja. Pravni su sustavi tijekom godina razvijali širok spektar mehanizama kojima se nastojala u praksi ostvariti ravnoteža između sudske neovisnosti i odgovornosti. Različite države na svojstvene načine shvaćaju međuodnos između postupka imenovanja sudaca i osiguranja sudačke neovisnosti, ovisno o vlastitoj pravnoj tradiciji. No svima je zajedničko to što sve više jača shvaćanje prema kojem je politička intervencija u postupku imenovanja nepoželjna, dok je poželjnija jača uključenost sudaca u postupak imenovanja.

JOSIPA STARČEVIĆ

Ime i prezime

(potpis studenta)

LITERATURA

Stručna literatura

1. Galiot M., Getoš A.M., Novote u imenovanju sudaca, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, god. 50, 1/2013., Split, 2013.
2. Galiot, M., Čović, S., Imenovanje predsjednika sudova – i neka otvorena pitanja, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, god. 51, 2/2014., Split, 2014.
3. Radoja, Knol, K., Osiguranje neovisnosti pravosuđa kroz institut imenovanja sudaca, Pravni fakultet Sveučilišta u Osijeku, Osijek, 2013.
4. Šutić, B., Državno i političko uređenje Republike Hrvatske, Veleučilište Nikola Tesla u Gospiću, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb, 2011.
5. Strategija reforme pravosuđa, za razdoblje od 2011. do 2015. godine, Narodne novine broj 145/10
6. Strategija razvoja pravosuđa, za razdoblje od 2013. do 2018. godine, Narodne novine broj 144/12
7. Ustav Republike Hrvatske (dalje: Ustav), NN 56/90, 135/97, 8/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 5/14
8. Zakon o Državnom sudbenom vijeću, Narodne novine, br. 116/10, 57/2011, 130/11, 13/2013, 28/2013
9. Zakon o Državnom sudbenom vijeću, NN 116/10, 57/11, 130/11, 13/13, 28/13, 82/15
10. Zakon o sudovima, pročišćeni tekst zakona, NN 28/13, 33/15, 82/15, 82/16, na snazi od 01.09.2015.
11. Zakon o Pravosudnoj akademiji, pročišćeni tekst zakona, NN 153/09, 127/10, 82/15, na snazi od 01.09.2015.
12. Zakon o sodišćih (dalje: ZS/RS), Uradni list, br. 97/07 – pročišćeni tekst, 17/09, 48/09 i 86/10..
13. Zakon o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine (dalje: ZVSTVBIH), Službeni glasnik BiH, br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08.
14. Deutsches Richtergesetz – Njemački zakon o sucima (DRiG), objavljen u BGBl. I. S. 713 i BGBl. I. S. 1406 ber. S 2103., <http://www.gesetze-im-internet.de/drig/index.html>, (10.01.2018.)

15. Poslovnik Državnog sudbenog vijeća, donešen 14. listopada 2015. na temelju članka 47. Zakona o Državnom sudbenom vijeću, „Narodne novine” broj 116/10, 57/11, 130/11, 13/13 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske broj U-I-5991/2012, 28/13 i 82/15
16. Poslovnik Sodne sveta, Uradni list, br. 85/12, Vijeće je donijelo na 61. sjednici održanoj 15. ožujka 2012. godine kada je i stupio na snagu
17. Poslovnik Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BiH, Službeni glasnik, br. 44/09, donesen na sjednici održanoj 13. i 14. svibnja 2009. godine
18. Vrhovni sud Republike Hrvatske, Sudbena vlast, <http://www.vsrh.hr>, (03.01.2018.)
19. Državno sudbeno vijeće, Državno sudbeno vijeće Republike Hrvatske postalo punopravni član European Networks of Councils for the Judiciary, <http://www.dsv.pravosudje.hr>, (08.01.2018.)
20. Državno sudbeno vijeće, Nadležnost, <http://www.dsv.pravosudje.hr/index.php/dsv/nadleznosti>, (04.01.2018.)

POPIS ILUSTRACIJA

Tablica 1 – Sudovi Republike Hrvatske	2
---	---